

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys tuloverolain muuttamisesta (ulkomaisten rahastojen tosiasiallinen johtopaikka)

21.4.2026

Ulkomaisten yhteisöjen verovelvollisuus Suomessa

- Vuonna 2020 tuloverolain 9 §:ää muutettiin siten, että myös ulkomainen yhteisö voi olla Suomessa **yleisesti verovelvollinen** samoin kuin Suomessa perustettu yhteisö. Tämä tapahtuu, jos ulkomaisella yhteisöllä on Suomessa **tosiasiallinen johtopaikka**.
- Tosiasiallisen johtopaikan käsite määriteltiin 9 §:n 8 momentissa:
*”Edellä 1 momentissa tarkoitetun ulkomaisen yhteisön tosiasiallinen johtopaikka sijaitsee **paikassa, jossa yhteisön hallitus tai muu päätöksentekokoelin tekee yhteisön tärkeimmät ylintä päivittäistä johtamista koskevat päätökset**. Tosiasiallisen johtopaikan sijaintia arvioitaessa otetaan kuitenkin huomioon myös muut yhteisön organisointiin ja liiketoimintaan liittyvät olosuhteet. [].”*

Tosiasiallinen johtopaikka/rahastonhoitotoiminta

- Monet ulkomaiset rahastot ovat Suomen vero-oikeudessa luonteeltaan yhteisöjä (TVL 3 §). Näitä ovat ensinnäkin eräät ulkomaiset osakeyhtiömuotoiset rahastot, sekä sellaiset sopimusperusteiset rahastot, jotka vertautuvat suomalaisiin sijoitusrahastoihin ja erikoissijoitusrahastoihin. Myös trustit voivat olla yhteisöjä.
- Rahastonhoito kuitenkin poikkeaa luonteensa puolesta suuresti tavanomaisen liikeyrityksen johtamisesta:
 - Rahaston toiminta (sijoituspolitiikka, hallinto, toiminnot, riskiprofiili, tuotonjako/lunastukset, palkkiot) on määritelty rahaston dokumentaatiossa, rahastoon sovellettavan regulaation puitteissa. Tämä rajaa käytännössä rahastomanagerin toimintaa, eikä rahastomanagerilla siten välttämättä ole lainkaan ”liikkeenjohdollista” roolia samalla tavalla kuin yritysten hallituksella yleensä. Rahastonhoitaja saa toiminnastaan korvauksen (yleensä % varoista, joskus tuottosidonnainen); siten se on rinnastettavissa palveluntarjoajaan.
- Näistä syistä johtopaikan käsite on rahastotoiminnan yhteydessä vaikea arvioitava, eikä tavanomaisten kriteerien (TVL 9.8 §) katsota soveltuvan siihen luontevasti. Tästä aiheutuu toimialalle epävarmuutta, koska rahaston verotuksellinen asuinpaikka on voitava kuvata sijoittajille jo sijoituksen tekemisen yhteydessä.

Väliaikaisratkaisu: määräaikainen rahastopoikkeus 2021-2026

- Alkuperäisessä vuoden 2020 laissa säädettiin määräaikainen poikkeus, jonka aikana TVL 9 §:n johtopaikkasäännöstä ei sovelleta rahastoihin. Koska poikkeus on kategorinen rajaus verovelvollisuuteen, siihen nähtiin alun perinkin liittyvän valtiontukiongelmia.
- Poikkeuksen kestäessä on selvitetty pysyvää ratkaisua, ml. mahdollisuutta säätää poikkeus pysyväksi valtiontukihuolista riippumatta.
- Valtiontukiongelmien eivät olleet ratkaistavissa komission kanssa käydyissä keskusteluissa:
 - Ensinnäkin kategorinen kaikkiin UCITS- ja AIF-rahastoihin suoraan soveltuva poikkeus voisi komission näkemyksen mukaan olla poikkeus Suomen normaaliin yhteisöverojärjestelmään ottaen huomioon myös rahastojen verotusta koskeva muu kansallinen tuloverosäätely. Lisäksi se voisi tuottaa ulkomaisille UCITS- ja AIF-rahastoille myös välillistä, valtiontueksi katsottavaa etua eräissä voitonjakotilanteissa.

Pysyvä ratkaisu; rahastonhoitajan itsenäisyyttä korostava turvasatamasääntö (uusi TVL 9 a §)

- Puoliväliriihen kasvutoimia koskevassa liitteessä päätettiin pidentää rahastopoikkeusta vielä vuoden 2026 loppuun, samalla kun pysyvää ratkaisua valmistellaan.
- Pysyvänä ratkaisuna kategorisen poikkeuksen sijaan **selvennyssäännös (uusi TVL 9a §), joka toimisi turvasataman tavoin ("kriteeripohjainen olettamasääntö")**:
 - Jos rahastonhoitajan toiminta suhteessa rahastoon ja sen sijoittajiin katsotaan sen omaksi, tavanomaiseksi ja itsenäiseksi toiminnaksi, sen ei katsottaisi muodostavan rahastolle tosiasiallista johtopaikkaa Suomeen;
 - Edellytysten täytyessä rahaston tilannetta ei arvioitaisi TVL 9.8 §:n mukaan, vaan johtopaikan ei yksinkertaisesti katsota syntyvän;
 - Tavoitteena on ollut kuvata tavanomaista rahastonhoitajan ja rahaston suhdetta tilanteessa, jossa rahastoa myydään ulkoisille sijoittajille; säännön oletetaan hyödyttävän ylivoimaisesti suurinta osaa mahdollisesti TVL 9 §:n mukaan arvioitavista rahastoista:

Pysyvä ratkaisu; rahastonhoitajan itsenäisyyttä korostava turvasatamasääntö (uusi TVL 9 a §)

- Pysyvänä ratkaisuna kategorisen poikkeuksen sijaan **selvennyssäännös, joka toimisi turvasataman tavoin ("kriteeripohjainen olettamasaääntö")**:
 - Koska kyse ei olisi varsinaisesta poikkeuksesta yleiseen verovelvollisuuteen, valtiontukiongelmia ei arvioida muodostuvan.
 - Tällä hetkellä kaikki ulkomaiset rahastot joilla on suomalainen rahastoyhtiö, hyötyvät rahastopoikkeuksesta; on mahdollista, että poikkeuksen muuttuessa kriteeripohjaiseksi olettamasaäänöksi olisi löydettävissä ulkomaisia rahastoja, jotka eivät voisi hyötyä olettamasaäänöstä.
 - **Tämä ei kuitenkaan tarkoita, että niille automaattisesti syntyy Suomeen tuloverovelvollisuus:**
 - Arvio "pääsäännön" mukaan, jos olettamasaäänön soveltamisedellytykset eivät täyty;
 - Vaikka tekninen verovelvollisuus syntyisi, rahasto voi sittenkin olla verovapaa TVL 20 a §:n mukaan, jolloin verovelvollisuus ei johda veronmaksuun.
 - Suurin osa tavanomaisista kolmansille osapuolille markkinoitavista rahastoista hyötynee olettamasaäänöstä → poikkeusten arvioidaan olevan hyvin harvinaisia.
 - Koska Suomessa ei aiemmin ole ollut tilannetta, jossa TVL 9.1/9.8 §:n johtopaikkasääntöjä sovellettaisiin rahastoihin, on hankala arvioida, kuinka monta ulkomaista rahastoa on nojautunut määräaikaispoikkeukseen (ei ole ollut esimerkiksi velvollisuutta jättää veroilmoitusta Suomessa) ja kuinka moni on katsonut johtopaikan jäävän muodostumatta jo pääsäännön mukaan.

Sidosryhmäkuulemiset ja lausuntopalaute

- Ratkaisusta keskusteltiin valmistelun yhteydessä sidosryhmien kanssa
- Esitysluonnos oli lausunnoilla 25.2.-27.3.2026
- Palautteessa korostui tarve saada selkeä pysyväisratkaisu
 - Kategorinen poikkeus nähtiin ideaalina, mutta kriteeripohjainen olettamasaäntö nähtiin riittävänä tilanteessa, jossa valtiontukiongelmien estävät ensimmäisen
- Pykälään tuli myös eräitä teknisiä kommentteja, jotka huomioitiin jatkovalmistelussa
 - (mm. siemensijoittajien vaikutus, rahaston elinkaaren vaikutus tuottoihin ja rahastojen määrään itsenäisyysarviossa);